

„Žádná třetí světová válka nebude“: Spisovatel sci-fi předpověděl budoucnost

 poc24.cz/nezarazene/zadna-treti-svetova-valka-nejbude-spisovatel-sci-fi-predpovedel-budoucnost

1. 9. 2023

blognezařazené

Spisovatel sci-fi Vadim Panov řekl, že nikdo nechce třetí světovou válku

S jedním z nejpopulárnějších spisovatelů sci-fi v Rusku, autorem cyklů „Tajné město“, „Enklávy“, „Hermetikon“, vítězem ceny „Fantasie roku“ – 2010 Vadimem Panovem, ve vysílání „Rádio Komsomolskaja Pravda“ jsme mluvili o úžasné budoucnosti, podivné přítomnosti a nepředvídatelné minulosti.

DVA POHLEDY

– *Co se děje se světem?*

– Nic, co by se nedělo před deseti, sto, tisíci lety. Svět jde kupředu a přináší vědecké objevy. Obchoduje a bojuje o moc. Z globálního

hlediska ve světě neděje nic neobvyklého.

– *A myslíte si, že události posledních dvou let to vážně neovlivnily?*

– Když čteme knihy o Velké vlastenecké válce, můžeme jasně vidět, jak stejné události – stejnou bitvu u Kurského oblouku – popisovali ve svých pamětech v “próze poručíci” a jak maršálové. Dva různé pohledy. Nyní se nacházíme uprostřed události, která je pro nás velmi důležitá. Zdá se nám, že se mnohé změnilo – ale z hlediska globálního světa se zatím nic nemění.

– *V srpnu 2020 jste na pozadí běloruských voleb poskytl prognózu vývoje událostí v “Komsomolce”. Můžete nyní předpovědět, co se stane v roce 2024?*

– Události, které se nyní odehrávají a které jsou rozsáhlé a složité, ovlivňuje mnoho faktorů. Některé vidíme, o některých slyšíme, některé jsou mimo naše chápání. Je mnoho věcí, o kterých nevíme. Možná se některé faktory projeví a věci se vyřeší před rokem 2024.

ÚŽASNÝ PŘÍBĚH

– *Ruští autoři sci-fi aktivně komunikovali s autory sci-fi z Ukrajiny, kteří již dlouho předvíдали rostoucí napětí v bývalém Sovětském svazu – měli jste takové pocity na začátku roku 2000?*

– Ne, a na toto téma jsem se s nikým nebavil. A knihy tohoto druhu mě minuly. Jsem mírumilovnější člověk, více se zajímám o pozitivní dynamiku lidstva. Zajímá mě společnost, která nás čeká a do které už prakticky vstupujeme. A nijak zvlášť jsem se nezajímal o to, jaké možnosti jsou možné tady a teď.

– *Ale v učebnicích dějepisu sousedních zemí, a nejen Ukrajiny, se v 21. století aktivně “opravovala” naše společná nedávná minulost – a to se odráželo v masovém povědomí.*

– Ano, překvapilo mě, že interpretace historických faktů, včetně známých, dříve nesporných, v nezávislých státech, které byly součástí Sovětského svazu, je nyní podávána jinak. A bohužel se to netýká jen Ukrajiny. Část nových elit prostě řeší konjunkturální úkoly.

– *A jak zajímavá je minulost pro spisovatele beletrie, který se zabývá spíše budoucností?*

– Ne každý chápe, co je to hodina dějepisu ve škole. Mnoho lidí si myslí, že dítě si přečte učebnici, zaklapne ji a běží na net. Ale všechno je uloženo v jeho podvědomí. Existuje obecné informační pole, v němž jsou další fakta, která nevyvolávají otázky.

Spisovatel sci-fi Vadim Panov
Foto: Michail FROLOV

– *Co je to?*

– Bylo mongolsko-tatarské jho? Bylo. Zeptejte se, kdy začalo a kdy skončilo – málokdo vám odpoví. Ale bylo. Jsou věci, o kterých nikdo nepochybuje. Podceňujeme poučení z dějin – a ta formují lidi s určitým pohledem na svět.

– *Dějiny přetvářejí politici. Jsou ve vašich knihách předělávky dějin?*

– Samozřejmě. Ale moje knihy jsou fikce. A v sekci beletrie. Kde jde o určitou konvenčnost. Když dítě otevře knihu o historii a čte fakta, vnímá je jinak než beletrii. A ten přístup je úplně jiný.

BEZ TŘETÍ SVĚTOVÉ VÁLKY

– *Jsme na pokraji třetí světové války?*

– Je pro mě těžké něco takového předpovědět, je zde příliš mnoho faktorů. Jsou věci, které nás učili od dětství, vysvětlovali nám je na jasných příkladech a my jsme jim bez pochybností věřili – jedním z takových příkladů z mého dětství je, že třetí světová válka bude jaderná. A tedy i poslední. Pokud správně chápu psychologii lidí, nikdo nechce žít na radioaktivním asteroidu.

– *Takový scénář jste ve svých knihách nikdy nepopsal.*

– Nikdy. A protože velká horká válka bude poslední, upřímně doufám, že si to všichni aktivní účastníci moderních procesů uvědomují.

– *A velká válka nevypukne kolem malého Tchaj-wanu?*

– Ne, samozřejmě že ne. Malý Tchaj-wan má téměř monopol na výrobu čipů. Až Madagaskar, Amerika nebo někde jinde dokáže soustředit podobnou kapacitu výroby čipů, pak bude mít Tchaj-wan

důvod k obavám. A může vzniknout napětí. Do té doby tam nikdo nepůjde.

LIDÉ NEPOTŘEBNÍ?

– *Před rokem a půl jste řekl: “Lidé už nejsou potřeba.” Co jste tím myslel?*

– Během toho roku a půl vyšla moje první kniha literatury faktu, studie o budoucnosti Simulátor šílenství («Симулятор безумия» – *zde možno přečíst* – <http://flibusta.is/b/730218>). Rozvíjí mimo jiné otázku potřebnosti lidí v budoucnosti. V globálním průmyslu je lidí stále méně a méně. A ve vyspělých evropských zemích podíl lidí zaměstnaných v zemědělství nepřesahuje 5 procent.

– V Evropě – ne v Asii a Africe.

– Řekněme, že v Evropě je velký rozdíl oproti Barmě. Ale ve srovnání s Indonésií, s Thajskem už tak obrovská propast není. Technologie se rychle rozvíjejí, čím méně lidí, tím nižší jsou náklady na jejich udržování. A ty profese, které vyžadovaly velký počet lidí, mizí.

– *Co ale úřady udělají s těmi, kteří kvůli tomu přijdou o práci?*

– Dojde k sociální explozi, to si uvědomuje každý. Proto teď například zavádění robotizace neprobíhá takovým tempem, jakým by mohlo. Dochází k plynulému přechodu na automatizaci.

– *Pod kontrolou umělé inteligence?*

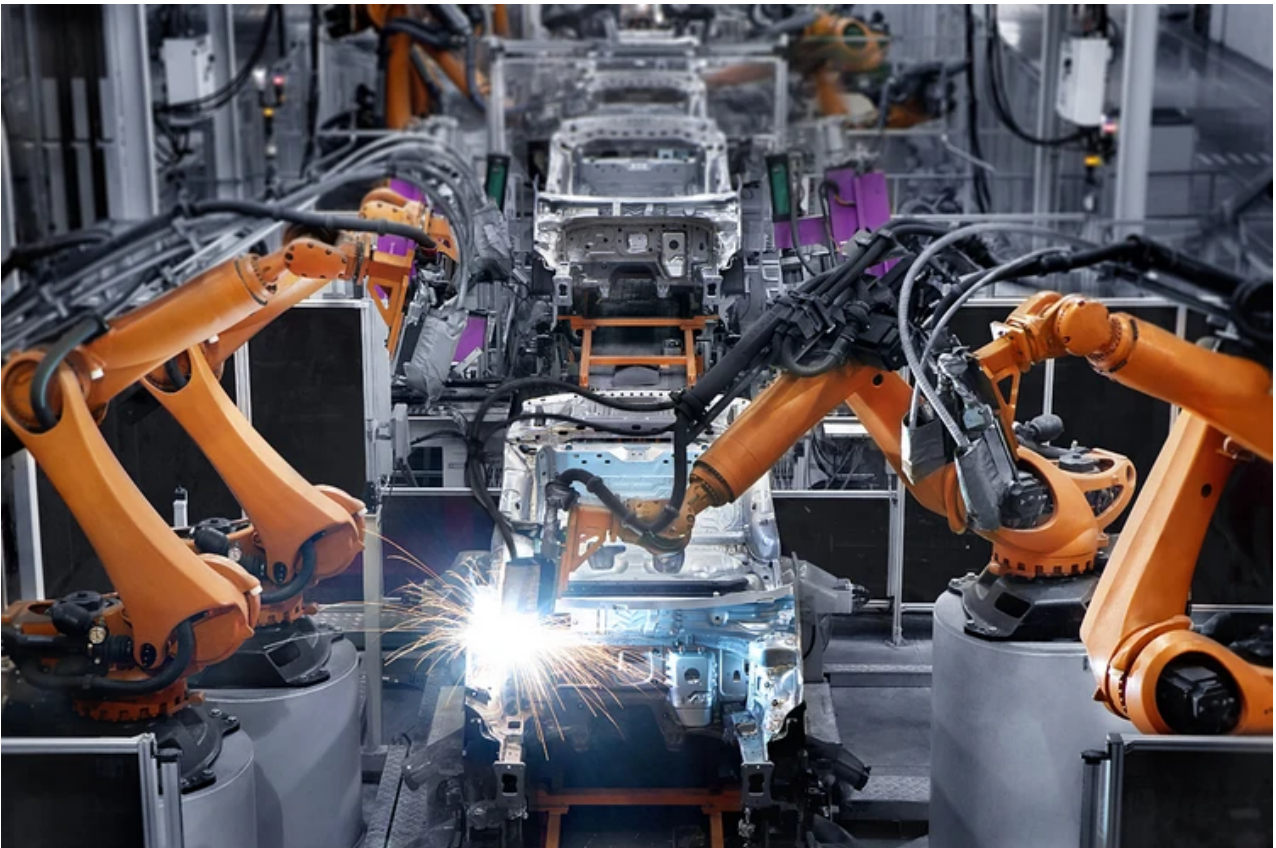
– Tato otázka je zajímavá. To, čemu dnes říkáme umělá inteligence, je pokročilá neuronová síť.

– *Nesdílíte Muskovy obavy z této nákazy?*

– Obavy tu jsou. Ale jedna z výkonných analytických neuronových sítí, která byla požádána, aby předpověděla ekonomiku na příští rok, dospěla k zajímavým závěrům.

– *Přečetli si je všichni s potěšením?*

– Ano. Ale najednou se ukázalo, že první dvě vědecké práce, které v této prognóze citovala a které byly uvedeny v seznamu prací podílejících se na zpracování dat – no, tyto práce ona ... ona si je vymyslela. Lidé, kteří měli tuto síť na starosti, byli dotázáni: Je něco, co vás mate? Odpověděli: mate, ale zatím nevíme, co probíhá.

V globálním průmyslu je méně lidí

Foto: Shutterstock

– *Naučila se neuronová síť lhát?*

– Nebo si přizpůsobuje fakta svým potřebám. Neuronové sítě se stále více podobají lidem.

– *A to je pro lidi nebezpečné?*

– Naprosto bezpečné. Když víte, jak váš protějšek přemýšlí, přestává to být nebezpečné. V čem byl Skynet pro lidi nebezpečný? Postava v tomto filmu nechápala, jak umělá inteligence funguje a co

chce. A neuronové sítě jsou vetknuté do společnosti, napodobují lidi – jsou to “jejich vlastní lidé”.

VIRY A ASTROLOGOVÉ

– *Jednou jste řekl, že ti, kdo jsou u moci, pověří vědce vytvořením viru, který by radikálně snížil nadbytečnou populaci – přišel Covid, radikálně ji nesnížil, a co dál?*

– Covid je na ústupu, ale pro civilizaci udělal hodně. Naučil nás znovu se bát. V devatenáctém století se lidé báli hladu, ve dvacátém století jaderné bomby, v jednadvacátém století strachy skončily, ale bez nich je to těžké. A tady jste dostali strašáka – celá planeta je v sebeizolaci. Ale když se podíváte, jaké viry existují, kovid není nejnebezpečnější.

– *V roce 2022 vám vyšla kniha ze série Hermeticon, Tři neznámosti («Три неизвестности»), o událostech na podivné planetě Martin, kde je astrologie vysokou vědou, a co tam postavy hledají?*

– Těm se v podstatě nedaří najít odpověď na své otázky, ale hádejte, o co se snaží ti, kteří na Martině žijí. A usilují mimo jiné o moc.

– *Stejně jako na Zemi?*

– A poté, co se jim do rukou dostaly jedinečné výtvarné předměty, jedinečné zdroje, nenašli tito lidé nic lepšího, než je využít, obecně řečeno, ke zlu.

– *Neříkejte mi, že zlo vítězí.*

– Rozhodně ne. Naše dobro má velmi velké pěsti. Mimochodem, už v září vyjde pokračování cyklu “Hermeticon”, nový román “Zahrady pěti aspirací” («Сады пяти стремлений»).

– *Vydávají se nyní vaše knihy v zahraničí?*

– V Číně.

– *A v Evropě?*

– Nemohu říci, že bych s nimi měl nějaký velký románek (v přeneseném slova smyslu), ale obecně – ano, po známých událostech zájem opadl.

– *Zajímají se Číňané o ruskou beletrii obecně, nebo o konkrétní oblasti?*

– Číňané vydali mé “dětské” romány, 4 knihy o tom, jak se dívky z našeho světa dostanou do světa kouzel. Čínští nakladatelé o ně měli velký zájem.

– *Proč by se ruská sci-fi nemohla zfilmovat tak, aby byla stejně úspěšná jako u čtenářů?*

– Nejsem natolik ponořen do světa filmového byznysu, abych zde mohl podat analytické hodnocení.

– *Píšete scénáře?*

– Redaktuji. Je velmi těžké vytvořit dobrý scénář, zejména fantastický scénář. A my s tím zatím nemáme moc zkušeností. Pouhé převedení knihy do filmu není řešením. V knize je příliš mnoho nuancí, které se do filmu přenést nedají. Napsat scénář tak, aby film vypadal tak, jak se kniha čte – to je úkol pro profesionály na velmi vysoké úrovni.

Většina knih Panova je zdarma zde v e-podobě:

<http://flibusta.is/a/9311>

<https://www.kp.ru/daily/27538.5/4804085/>

Překlad Peter 008

sdíletj na